

**Ikinyamakuru
ca Ekleziya
Gatolika
Umwaka wa 67
Gisohoka kabiri mu
kwezi
Ikiguzi : 500FBu**

Email: journalndongozi@gmail.com

Facebook : Journal ndongozi y'uburundi Rusizi
ziramarembe; Twitter: Ndongozi y'Uburundi

NDONGOZI Y'UBURUNDI

Adresse : Candikirwa, kigasohorerwa muri Ndongozi y'Uburundi.
Avenue de la mission n° 06

«Jewe ndi wa mwungere mwiza»
In 10, 11a

B.P 690 Bujumbura. Tél.: 222762. Fax : (257) 228907 N°752 01 Gitugutu 2021

Urugendo rwa Papa Fransisko mu bihugu vya Hongrie na Slovaquie

Amafoto y'p mu bubiko

Kuva ku wa 12 Nyakanga 2021 gushika ku wa 15 Nyakanga, Nyenubwera Papa Fransisko yari mu rugendo rugira urwa 34 mu bihugu vya Hongrie na Slovaquie ku mugabane wa Buraya.

Urwo rugendo rwari rufise intumbero yo gusenga.

Mu gihugu ca Hongrie, papa Fransisko yahashitse ku muni w'Imana igeneke-

rezo rya 12, isaha imwe n'iminota 42 yo mugatondo. Ku kibuga c'indege, yakiriwe n'uwumuserukira muri ico gihugu Musenyeri Michael A. Blume, Karadinal Peter Erdo Umwungere mukuru wa Diyoseze nkuru y'Esztergom Budapest, uwuserukira ico gihugu i Roma hamwe n'icegera ca mbere c'umushikiranganji wa mbere muri Hongrie.

Soma ku Rup. 3

Abakozi ba Ndongozi

Uwujewe uruganda:

* A. Noël NTIRANDEKURA

Abamenyeshamakuru:

* A. Noël NTIRANDEKURA

* Mélance NDAYIKEZE

* MSV Marie Goreth NDIKUMANA

Uwujewe ubuhinga:

* Chanel HARINGANJI

Umunyamabanga:

* MSV Marie Goreth NDIKUMANA

Umunyabigega:

* MSV Anatolie NIYIMPAYE

Uwujewe imigenderanire:

* J. de Dieu NDIKUMANA

Evarisito Ndayishimiye, Umukuru w'igihugu c'Uburundi, ni umugenzi w'urwaruka (Ibikurikira)

Foto : Mélance Ndayikeze

Soma ku Rup. 5

Ibirimwo

o Yubile y'imyaka 100 y'Umuhari wa Lejy ya Mariya kw'isi.....4

o Twemere akabi twakoze, dusabane ikigongwe kandi turekurirane.5

o Gukingira ibidukikije ni igikorwa c'Umurundi wese.....7

o Duhaguruke tugwanye akarenganyo, duharanire amahoro arama.....9

Idominika ya mirongo ibiri n'indwi, Umwaka B

Igisomwa ca mbere : Amamuko: 2, 18-24

Ivyo dusoma mu gitabu c'Amamuko:

(Bazocika umubiri umwe)

Mu ntango y'ireme, Umukama yavuze ati : « Ntibikwiye ko umuntu aguma ari wenyene, nzomuronderera umugenzi bakwiranye. » Umukama arongerera kubumbabumba ibikoko vyose vyo mw'ishamba n'inyoni zose zo mu kirere, hanyuma abizanira umuntu ngo arabe uko avyita : kimwe kimwe cose caterezwa kugumya izina cahawe n'umuntu. Umuntu rero arakwiragiza amazina ibikoko vyose, inyoni zo mu kirere n'ibitungwa vya mu mirima ; mugabo nta mugenzi bakwiranye yasanzemwo.

Umukama rero arungikira umuntu itiro ryinshi, arasinzira. Amukuramwo igufa rimwe ry'urubavu, mu nyuma arateranya aho ryavuye. Umukama afata rero rya gufa yakuye mu rubavu rw'umuntu, arikoramwo umugore, hanyuma amuzanira nyamuntu. Uno rero aca ashira ijwi hejuru ati : « Ubuho rero, uyu ni igufa ry'amagufa yanje, kandi ni umubiri w'umubiri wanje. Azokwitwa umugore, kuko yavuye mu mugabo. » Nico gituma umugabo azoheba se na nyina, akunga ubumwe n'umugore, bagacika umubiri umwe.

Igisomwa ca kabiri : Abaheburayo: 2,9-11

Ivyo dusoma mw'ikete ryandikiwe Abaheburayo:

(Yezu ni Umucunguzi akaba n'umuvukanyi)

Benewacu: Yezu yashizwe umwanya mutoyi muni y'abamarayika, ubu noneho, kubera amagorwa y'urupfu rwiwe, tubona ko yambitswe urugori rw'ubuninahazwa rumutera icubahiro, kugira ngo inema y'Imana imutume arogorera umuntu wese urupfu. Nkako, Uwiremeye vyose akabibeshaho, kuko ashaka kujana abana benshi mu buninahazwa, birabereye ko yotungisha amagorwa indongozi y'ubukiro bwabo ; kuko uwutagatifuza n'abatagatifuza bamuka bese kuri umwe. Nico gituma adatinya kubita benewabo.

Inkuru nziza: Mariko : 10,2-16

Alleluya, Alleluya.

- Dukundanye, Imana iratugumamwo, n'urukundo rwayo rukaba rurangukiye muri twebwe.

Alleluya.

Ivyo dusoma mu Inkuru Nziza ya Yezu Kristu nkuko twayishikirijwe na Mariko :

(Ntihagire umuntu azotandukanya ico Imana yifatanirije)

Umunsi umwe, abafarizayo baregereye Yezu, baramubaza mu kumugeza, ko vyarekuwe ko umugabo yirukana umugore wiwe. Arabishura rero ati: "Musa yabategetse iki?" Na bo bati: "Musa yarekuye kwirukana umugore, ariko ukamuha ikete ryemeza ko yirukanywe." Yezu arabishura ati: "Iryo bwirizwa yarishinze kubera ukutagondwa kwanyu. Ariko mu ntango y'irema, Imana yaremye umugabo n'umugore. Nico gituma umugabo azoheba se na nyina akunga ubumwe n'umugore wiwe, bompi bakaba umwe musa. Ntibakiri babiri rero, bacitse umwe. Ntihagire umuntu azotandukanya ico Imana yifatanirije!"

Bashitse imuhira, abigishwa biwe bongera kumubaza iryo jambo. Nawe arababwira ati: "Uwirukanye umugore wiwe akabira uwundi, yagirizwa ubusambanyi. N'umugore avanye n'umugabo wiwe, akaja ku wundi, na wenyene yagirizwa ubusambanyi."

**SOMA NDONGOZI
ANDIKIRA NDONGOZI
KUNDISHA NDONGOZI
TERERA NDONGOZI**

Ukwezi kwa Gitugutu, ukwezi kw'i Rozari

Muri Ekleziya Katolika, ukwezi kw'icumi ni ukwezi kwahariwe igisabisho c'i Rozari aho dutangarira ubuzima bwa Yezu Kristu mu vyibukiro bigize i Rozari ; tukongera tugasubiramwo indamutso y'Umumalayika Gabriel n'amajambo Elisabeth yakoresheje mu

kuramutsa Bikira Mariya.

Aberanda binjiye, bakanyengeterwa n'ico gisabisho nka Dominiko mweranda, Ludoviko Mariya w'i Montfort, Bonaventure Mweranda, Yohani Paulo wa II mweranda n'abandi baratubarira

ko ico gisabisho gikiza imitima kigatsinda n'umwansi shetani.

Turahamagariwe rero gukunda no kuvuga i Rozari ngo dukize imitima yacu n'iyabandi.

Urugendo rwa Papa Fransisko mu bihugu vya Hongrie na Slovaquie

(Bitangurira ku rup.1)

Muri ako gatondo, papa Fransisiko yaciye aja kubonana n'umukuru w'igihugu ca Hongrie Janos Ader, umushikiranganji wa mbere Viktor Orban arikumwe n'icegera ciwe ca mbere. Muri uwo mubonano bihweje akamaro Ekleziya Katolika imariye ico gihugu, uruhara mu gukingira ibidukikije hamwe n'uguha agaciro imiryango no ku yikingira.

Inyuma yuwo mubonano, Nyenubweranda yaciye aha umubonano Abungere b'Ekleziya Katolika bo muri Hongrie igihe c'isaha zitatu n'igice z'agatondo. Muri ico kiganiro Papa yahamagariye Abungere:

- Kudahanga amaso kazoza bibagiye kahise: Ati: « Muri Hongrie kubera intwano y'igikomunisti, Ekleziya ntiyari yorohewe, harabayeye benshi basesa amaraso yabo kukwanka guhemukira ukwemera kwabo ». Abatumirira kugana kazoza bafise icipfuzo co gushingira intahe Kristu no kugendera urukundo.

- Umwitwarariko wo kumenyesha inkuru nziza: kuba ivyabona vy'inkuru nziza no kuyigendera, kurangwa n'akanyamunyeza no kugaha abandi, kuba hafi y'abasaseredoti n'abihebeyimana barangwa n'umutima kivyeyi nivyo Papa yahamagariye abo Bungere.

Abibutsa ko bahamagariye gusumba kwegera Imana mu gisabisho, kugiriranira umwitwa-

rariko hagati yabo mu kubagarira ubumwe butegerezwa kubaranga, kwegera abasaseredoti mu kubitaho n'umutima kivyeyi no kwegera igihugu c'Imana bahamagariye kubera Abungere.

- Akaranga k'Ekleziya ko kwakira neza abantu: Papa yabasavye kuba ivyabona vy'umuvukano muri ico gihugu kibamwo abadasangiye ubwoko, abadasangiye imico, inkehwa, amadini hamwe n'inyambukira.

Ivyo vyose vyotumye abantu biyugarana muvyo bita akaranga kabo. Nico gituma bahamagarirwa kwerekana ako karanga nyako k'Ekleziya, umuvyeyi yakira bese.

- Umuco ubonesha mu ngorane: muguheraheza yasavye abo bungere kuhagabira mu kubakira ku mwizero, mu kwigisha ikigongwe c'Imana yo ikunda abayo mu bihe vyose.

Inyuma y'uwo mubonano, Papa yaciye aja gusoma imisa iheraheza ihwa-

niro mpuzamakungu ry'Ukaristiya rigira irya 52 ari naco catumye Papa Fransisiko agendera ico gihugu. Mu nsiguro, yasavye abari bitavye iryo hwaniro kutagarukira gusa ku kwihweza Yezu m'Ukaristiya, ariko bagashika ku rugero rwo kumwigana. Ukwo kumwigana bakagushikira baciye ku ntambwe zitatu.

• Kumenyesha Yezu Kristu:

Papa ati: « Tumenyesha Yezu yabambwe, agahambwa hanyuma akizura mu bapfuye. Yezu yemeye kwigira muto muri Ukaristiya, umukate bamanyura, bagatanga hanyuma bagafungura. Uwemeye kwigira umusuku ngo adukiza, akemera gupfa kugira aduhe ubuzima.

• Ugutohoza hamwe na Yezu:

Imbere y'umusalaba turahagirira indwano y'imbere mu mutima. Tukiyumvira nkuko Imana ishaka, ariko kandi tukiyumvira nk'umuntu.

Ukwiyumvira nk'uko Imana ishaka, ni uko gushikana ku rukundo ruciye bugufi. Ijwi ry'Imana rishikana iminsi yose ku neza y'uwundi gushika mbere no kwitangira abandi.

Ukwiyumvira nk'abantu ni ukujana n'isi. Bigashikana kuguhurumbira amaronko n'amateka. Gushengerera Yezu m'Ukaristiya birabohora, tugahamagarirwa kumukurikira aho hose agomba kudushikana.

• Ugutambuka ukurikira Yezu:

Urugendo rw'uwakristu, ruratandukanye no kurondera amateka. Rudusaba kuva muri twebwe. Niho Ukaristiya ishikana, tukumva ko turi umubiri umwe na Kristu bamanyura abandi bakihereza».

Inyuma yiyiyo nkuka ya misa Papa yaciye agenda mu gihugu ca Slovaquie igihe c'isaha y'umunani, akaba yari yitezwe gushikayo isaha y'icenda n'igice vy'umuhingamo.

Yubile y'imyaka 100 y'Umuhari wa Lejiyo ya Mariya kw'isi

Ku wa 11 Nyakanga 2021 muri Paruwase yitirirwe Kristu Mwami yo ku Mushasha, Diyoseze nkuru ya Gitega, umuhari nkorabutumwa wa Lejiyo ya Mariya wari mu kanyamuneza ntangere ko guhimbaza yubile y'imyaka ijana iheze uwo muhari utanguye kw'isi .

Iyo yubile ikaba yahimbajwe ku civugo : « Yubile y'imyaka ijana ya Lejiyo ya Mariya, twiyubure, tube bashasha, mu buzima no mu butumwa ; kubwa Mariya, hamwe na Mariya, muri Mariya, dukorera Mariya ngo Imana ininahazwe ».

Ivyo birori vyari vyatewe iteka na Nyenicubahiro Musenyeri Bonaventure Nahimana umwungere wa Diyoseze ya Rutana asanzwe yakuriye muri uwo muhari. Ni nawe yahereje inkuka y'imisa y'ubwo bukengurutsi.

Hari kandi n'icegera c'umunyabanga w'ibiro vy'Abepisikopi bijewe ubutumwa bw'abalayiki, ubuzima n'ingo, nyakubahwa Patiri Savin Ndereyimana, hamwe n'abandi basaseredoti bibutsamana buyo muhari mu ma Diyoseze atandukanye n'abasaseredoti bakuriye muri uwo muhari.

Mu nyigisho umwungere wa Diyoseze ya Rutana yatanze yatumiriye ubwa mbere abalejiyo guhimbarwa n'uko bahimbaje yubile y'imyaka ijana y'umuhari wabo. Ako kanyamuneza bazogaserure mu buzima no mu butumwa bara-

ngura bwo kurwanya sekibi bari kumwe na Bikira Mariya. Ko ari ingabo zigabiye gutera, barwanye inabi yabaye ndanse muri kino gihe, maze ubwami bwa Yezu buganze mu mitima ya benshi.

Ubwa kabiri yatumiriye abalejiyo ba Mariya gukenguruka kuko uwo muhari ari ingabirano Mutima mweranda yagabiye Ekleziya aciye ku mushingantahe Frank Douf.

Bagakenguruka kandi ko uwo muhari wakiriwe neza mu Burundi ukamera nkakabuto gaterwa hanyuma kakama ivyamwa vyinshi.

Ubukengurutsi bushingiye k'ubutumwa bwaranguwe bugakiza imitima myinshi.

Gukenguruka kandi kubera umuhari wa lejiyo ya Mariya uhamagarira abari muri wo kurondera ubweranda bigana ingeso nziza za Bikira Mariya canecane uguca bugufi n'ukwemera gukomeme mu kurangura ubutumwa n'umwete badasuha ngo bari kumwe na Bikira Mariya bamene umutwe wa ya nzoka.

Yaheraheje inyigisho asaba abalejiyo bese kwamana urukundo rukomeye, rwitangira abandi kuko urukundo bazogira ari rwo ruzoranga hose ko ari abigishwa ba Yezu Kristu.

Abasaba kandi nkuko uwatanguje umuhari mu

Abarejiyo ba Bikira Mariya bari bitavye urwo rubanza

Burundi nyakubahwa Patiri Achille Denis yabibasavye mw'iragi yabashiganyeye ; ko bokwishikana kuri Yezu Kristu baciye kuri Bikira Mariya nkuko tuvuyigishwa na Ludovi-ko Mariya w'i Montfort mweranda, kugira ivyo bakora vyose babikore kubwa Mariya, muri Mariya , hamwe na Mariya babikorera Mariya ngo Imana ininahazwe.

Maze ubwami bw'Imana buganze mu mitima, mu ngo no mu Burundi. Barinde rugabo ibibagora maze twese tuzorokoke urugamba turimwo atanumwe dutakaje ngo tuzohurire twese mu kanyamuneza ku bwami bw'ijuru imyaka idahera.

Umuhari wa lejiyo ya Mariya uteye ute ?

Uwurongoye lejiyo ya Mariya mw'ijambo yashikirije ati: «Umuhari wa Lejiyo ya Mariya watanguriye i Dublin muri Irlande ku wa 7 Nyakanga 1921, utangujwe n'umushingantahe Frank Douf yakora mu bushikiranganji bw'iki-gega ca Reta muri ico gi-

hugu. Mu Burundi naho, ukaba watanguriye i Mugeru mu 1954.

Uwo muhari ukaba ushaka ko Imana ininahazwe, abari muri wo nabo bakaba beranda. Kugira ivyo bishoboke, abalejiyo bifashisha igisabisho n'ukuyobokera abarongoye Ekleziya kugira ngo ubutumwa bwa Bikira Mariya buranguke. Ubwo butumwa nabwo si ubundi ni ukumena umutwe shetani be no gukwiza hose ubwami bw'Imana , ubwami bwa Kristu.

Na Nyakubahwa patiri Simoni Nzigirabarya umwibutsamana w'umuhari ku rwego rw'igihugu yarashikirije ijambo akengurukira Nyenicubahiro umwungere wa Diyoseze ya Rutana yabateye iteka hamwe n'abasaseredoti n'abari aho bese baje kubafasha gutera impundu.

Inyuma y'inkuka ya misa, urwo rubanza rwabandanirije mu nyubakwa za «Centre Magnificat» mu muryango w'Incoreke za Bikira Mariya.

MSV M. Goreth NDIKUMANA

Twemere akabi twakoze, dusabane ikigongwe kandi turekuriranire.

Biramaze kuba nk'akamenyero aho uko umwaka utashe muri Diyoseze ya Ruyigi, bategura kandi bagahimbaza isabukuru y'ubutungane n'amahoro ku rwego rwa Diyoseze. Uyu mwaka ukaba ubaye uwugira 17 kuva mu 2005. Diyoseze ihimbaje iyo sabukuru ishimikiye ku kurekuriranira n'ugusubiza hamwe ufatiye ku mabi yagiye arashikira igihugu cacu muri kahise.

Iyo sabukuru yahimbajwe kuw'Imana igenekeze rya 5/9/2021 muri Paruwase ya Rusengo iri mu ntara y'ubutumwa ya Buyogoma.

Imbere y'uko iyo sabukuru ihimbazwa, ibikorwa vyinshi vy'imyiteguro vyaratunganijwe n'Igisata

c'Ubutungane n'Amahoro muri Diyoseze. Aha twovugaga nk'inyigisho zari zigenewe abakozweko n'amabi yo mu ntambara mu ntumbero yo kubafasha kuvugana ukuri ngo bashike ku ntambwe y'ukurekuriranira n'ugusubiza hamwe, ukwumvirizanya umutima w'impuhwe abakozweko n'amabi yo mu ntambara ngo babafashe kuremurukwa

ku mutima bongere basabe canke batange ikigongwe, n'ibindi n'ibindi.

Muri Paruwase ya Rusengo ahabereye iyo sabukuru, naho nyene harabayeye ibikorwa vyo kwitegura nko kugendera ibisata bahimiriza ibijanye n'iyi sabukuru, ukubonesha ahasanzwe hari ibinogo vyatawemwo abantu ikivunga mu

ntambara kugira bahuhahe bongere basabire abahatawe bose.

Iyo sabukuru yahimbajwe ku civugo kivugagiti: « Dukomejwe na Mutima Mweranda, twemere akabi twakoze, dusabane ikigongwe kandi turekuriranire. »

Ibirori nyezina vy'uwo musu, vyatangujwe n'uguhezagira umusalaba, ikimenyetso c'ukwemera kwacu.

Umwungere yamenyeshije ko mu guhezagira umusalaba, dusaba Umukama wacu Yezu Kristu yawubambweko ngo adufashe kuvavanura n'akabi kabishe

Ibik. ku rup. 12

Evarisito Ndayishimiye, Umukuru w'igihugu c'Uburundi, ni umugenzi w'urwaruka (Ibikurikira)

Mu numero iheruka ya 751, twarabaganiriye ikiyago Umukuru w'igihugu c'Uburundi, Evariste Ndayishimiye yagiriraniye n'urwaruka rwo mu gisagara ca Bujumbura. Ubu naho tugaruka ku ntahe zimwe zimwe urwo rwaruka rwashinze ku bijanye no kwiteza imbere.

Ikiganiro c'uwo musu cari mu bice bitatu: Umukuru w'igihugu yabanje guhimiriza urwaruka ngo ntirusamare, ntirugishe akaryo rufise ko gukamisha ivyiza Imana yatatse igihugu cacu. Igice ca kabiri cari cerekeranye n'intahe urwaruka

rushinga mukuyagira abandi aho rugejeje ikivi. Mu gice ca gatatu c'ikiganiro, Umukuru w'igihugu cacu yakeje urwaruka rumaze gutera intambwe, yongera abemerera kuzokwama ashira imbere imigambi n'imigabo ituma ivyipfuzo vy'urwaruka bironka inyishu.

Ibikorwa vyo kwiteza imbere ntivyama vyoroshe.

Fabrice Ndayishimiye arongoye urunani rw'urwaruka rwo mu Kinama (Cooperative Sangwe Kinama) yashinze intahe ingene «Ibikorwa vy'ukwiteza imbere

Foto: Mélanche Ndayikeze

Rumwe mu rwaruka rwariko rutegaga amatwi impanuro z'umukuru w'igihugu c'Uburundi mu bijanye n'imigambi y'iterambere r'urwaruka

bitama vyoroshe». Ati: «Igihe hatanguye kuvugwa ibijanye n'ukwiyunga kw'urwaruka mu ntumbero yo kwironderera akazi, ahanje nariruhukije kuko nabibonamwo akaryo ko gutera imbere. Ngiye hamwe n'abandi bakeyi, twaratumyeke

inama y'urwaruka rwo mu Kinama. Tumaze guhamagaza inama baritavye mbere ku bwishu.

Ariko tumaze kubabwira uko umugambi wubatse, tukabamenyeshya ko biri ngombwa ko dushira

Ibik. ku rup. 6

Evarisito Ndayishimiye, Umukuru w'igihugu c'Uburundi, ni umugenzi w'urwaruka

(Bitangurira ku rup.5)

amafaranga hamwe umwe wese ico ashoboye kuronka hanyuma tugakorera hamwe ibikorwa vy'iterambere, igice c'abari muri iyo nama baciye bataha.»

Fabrice Ndayishimiye abandanya avuga ko yabajije abo bariko barasohoka igituma baciye basohoka. Ngo bamwishuhuye bati: «Twari tuzi ko tuje kwakira amahera, none waduhamagaye ngo uyaturonderemwo ». Fabrice aremeza ko ivyo biri mubimugaje urwaruka rwinsihi: Gushaka kurya ivyo batabiriye akuya.

Uwo musu ngo yarabandaniye inama kumwe na bakeyi bari basigaye. Mugabo ngo nabo nyene, inama ikurikira ntibayitavye bose. Ariko buke buke ngo yaregeranije urwaruka ruvumva, none ubu kubera intambwe bagezako hari abatanguye kuza kumusaba ngo binjire mw'ishirahamwe ryiwe. Ngo gutanguza ibikorwa vyo kwiteza imbere bisaba kugira imbono irashe ya kazoza kandi ukayumako (Une bonne vision).

«Nta gikorwa naki-mwe kibi kiretse ikitinjiza amahera»

Ayo majambo y'uko ata gikorwa kibi kibaho kiretse ikitinjiza amahera ni yo Laurette Tetero, umwigeme akiri muto avuka mu gisagara yakoresheje mukwerekana ingene ngo ataruhara na rumwe rumucika «naho

Foto: Mélance Ndayikeze

Laurette Tetero, umwe mu bashinze intahe y'ingene bariko bariteza imbere

coba igihumbi kimwe».

Tetero yatanguriye mu muziki. Amahera ya mbere aboneka ngo yatanguye gukorako zari imiliyoni 25 z'amarundi yatsindiye mwihiganwaho ryo kuririmba. Ico gihe ngo yari afise imyaka 19.

Nk'uko avyivugira, ngo amaze gutsinda iryo higanwaho, akora ku mafaranga agana gurtyo ku myaka yari afise, ngo nticyari ikintu coroshe : «Mu mutwe harajeyo ibintu vyinshi vyo gukora, abagenzi baravuga amajambo menshi, ntivyari vyoroshe ».

Muri ivyo vyiyumviro n'amajambo menshi yabwirwa, Laurette ngo yahavuye ahitamwo kubandanya umuziki kuko ariwo yari yaronkeye agashimwe. Hambavu y'uwo muziki kandi ngo

akora neza nk'uko yabivuze imbere y'umukuru w'igihugu, Laurette ngo amahera yose uko aba aje kwose arayaca.

Nico gituma yahavuye yiga ivyo gushariza ibibanza (décoration), ivyo kujisha udusharizo twaba utwo ku mpuzu, kw'izosi, ku mutwe canke utwo bambara nk'amahereni.

Tetero abandanya avuga ko ivyo vyo kujisha yabigiyemwo kubera impuhwe n'urukundo asanzwe afise mu mutima. Ngo biramufasha rero gukora udutambara tw'isuku ku bakobwa n'abapfasoni, turamba kandi tumesurwa. Kandi ngo abo aduha atubaha ku buntu.

Nsengiyumva Janvier nawe, intahe yiwe yari ishingiyeye ku kumenya kwihweza ibiri aho turi ngo bitugirire akamaro. Mu gihe asanzwe akora ku kivuko ca Bujumbura, ngo yarihweje asanga ku mwaka umwe gusa hinjira ibikono vy'imodoka (Contentaires) bishika ibihumbi 800 ku mwaka bizana ibidandazwa bibikuye mu bihugu bitan-

Nsengiyumva Janvier

dukanye. Niho ngo haza icyumviro c'uko ivyo bikono bitoza birasubira inyuma bigaragara.

Janvier amaze kugira ico cyumviro, yagisangije umugenzi wiwe aba mu mahanga, nawe aragishi- ma aca amusaba gute-gura umugambi neza bazohore bashora ifu y'ubududu hanze y'igihugu. Uwo muntu amaze kubwira Janvier ubududu bwoshorwa ingene bumenze, Janvier ngo yaciye atangura kuburondera.

Kuva mu kwezi kwa Kigarama 2020 uwo mugambi bawutanguye, ngo bamaze gushora ibikono (Contentaires) bitatu, amahera nayo ngo baramaze kwinjiza amadolari y'abanyamerika-bihumbi 80.

Ku bwa Janvier Nsengiyumva, ngo naho uwo mwimbu atari mwiza cane mu kiringo kingana girtyo, ngo aravyishimira kuko asa n'uwamaze kumenyera ivyo bikorwa.

Ngo nico gituma afise n'umugambi wo gushora inyama mu gisagara ca Dar es Salam muri Tanzaniya. Iryo navyo Umukuru w'igihugu Evarisito Ndayishimiye akaba yarabimushimiye cane mu kuvuga ko igihugu kidatezwa imbere n'abarangura ibintu hanze bavyinjiza mu gi-hugu, ahubwo gitezwa imbere n'abashora ibintu vyo mu Burundi bikajabuka imbibe amafaranga akinjira.

Mélance NDAYIKEZE

Gukingira ibidukikije ni igikorwa c'Umurundi wese

Ku wa 18 Nyakanga 2021, abenegihugu bo mu bumanuko bw'igisagara ca Bujumbura begereye uruzi Kanyosha, bakoreye ibikorwa rusangi ku nkengera z'urwo ruzi. Ivyo bikorwa vyari vyitabwwe n'intumwa z'umukuru w'igisagara ca Bujumbura, abayobozi bo mu bushikiranganji bw'uburimi, ubworozi n'ibidukikije n'abenegihugu bari mu mashirahamwe atandukanye.

Foto : Mélanche Ndayikeze

Aho ni ku ruzi Kanyosha aharangurirwe ibikorwa rusangi kuri uyu wa gatandatu igenekerezo rya 18 Nyakanga 2021

Ihangiro ry'ivyo bikorwa kwari ugusibura urwo ruzi, ariko kandi hakaba harimwo no gukingira ibidukikije mu gusobanura neza imicafu, imwimwe yose igatabwa mu kibanza cayigenewe, iyishobora guhingurwamwo ibindi bintu nayo igahingurwa. Ivyo vyose ngo bikorwa kugira ngo dukingire isi yacu ari nayo iduhaye indaro.

Nkunzimana Jeanne Francine, umuyobozi ajejwe ibidukikije mu buyobozi bukuru bw'ibidukikije, gutunganya amazi n'isuku mu bushikiranganji bw'ibidukikije, uburimi n'ubworozi asigura ko iyo imicafu itawe mu kajagari, iyibora n'iyitabwora bicangacanganye, ica iba

myinshi cane, aho ishirirwa naho hakuzura.

Kubwa Jeanne Francine, ngo ni naco kiriko kiratera ingorane mu kibanza c'iyegeranirizo ry'imicafu kuri muri zone Buterere. Mu gihe icyo kibanza gisa n'icamaze kuzura, uwo muyobozi asigura ko imicafu yongerekanye cane kubera abantu baza kuba mu gisagara baguma bongerekana. Ikindi kibituma ngo ni uko guta imicafu ku buryo butabereye, gurtyo n'aboyihinguye ntibasubire kworoherwa, iyibora nayo ntibe ikibora.

Kuri uwo musu, hari urwaruka ruri mu mashirahamwe yo guhingura umucafu rwari rwaje kwerekana no gusigura ibikorwa vyarwo.

Kaze Green Economy (KAGE), rimwe mu mashirahamwe arwanira ibidukikije, ni ishirahamwe ryihaye ihangiro ryo guteza imbere ubutunzi budahungabanya ibidukikije mu guha agaciro ivyaho abandi bataye.

Itangivyiza Yves ajejwe

ibikorwa muri KAGE avuga ko iryo shirahamwe ryabo rihingura amakara mu micafu ibora igizwe n'imicafu yo mu nzu, ivyatsi, ibipapuro, ibisigarira vy'ibiterwa n'ibindi. Ngo babihinguramwo amakara meza cane, gurtyo mu gihe hokwiciwe ibiti ngo bije gucanwa hagaca hakanwa ayo makara.

bakavangura imicafu ibora n'iyitabwora, kugira ngo abo bayihingura nabo bo-roherwe.

Mu gihe imicafu iguma irwirirana mu gisagara ca Bujumbura, abari muri iryo shirahamwe ngo barizigiyeye ko intererano yabo ari kirumara kuko ngo bafise ubushobozi bwo guhingura amatoni 24 y'amakara

Foto : Mélanche Ndayikeze

Aho ni bamwe mu bakozi ba Kaze Green Economy bariko berekana ivyaho bahingura mu micafu bigizwe n'amakara n'imbabura

Barahingura kandi n'imbabura nziza ku buryo ayo makara bahingura ashobora gucanwa bitagoranye.

Yves Itangivyiza asaba ko abantu bohindura ingendo mu buryo bwiza bwo kwegeranya imicafu,

ku musu avuye muri icyo micafu. Nkunzimana Jeanne Francine aremeza ko ivyo urwo rwaruka rukora ari ngira kamaro cane, mbere ararutera intenge ngo rushirizeho mu migambi nk'iyi.

Mélanche NDAYIKEZE

Foto : Mélanche Ndayikeze

Nkunzimana Jeanne Francine

Tugwanye urudandazwa n'isinzikazwa rya kiremwa-muntu

Intahe igira munani:

Nitwa **CHRISTINE** mfise imyaka 10

Umunsi umwe, umubanyi yaraje iwacu abaza abavyeyi banje ko bashaka kundungika mu gihugu ca Tanzaniya gukora akazi ko mu nzu kugira nironkere amafaranga. Abavyeyi banje baravyanse ariko jwe ndavyemera.

Nashaka kuronka amafaranga mu gihe c'ikiruhuko co mu ci. Nifatiye ingingo yo kuva muhira atawe ndabimenyeshije.

Najanye n'umubanyi hamwe n'abandi bana babiri.

Maze gushika mu gihugu ca Tanzaniya, nashikirijwe uwundi muntu, anjana mu rugo rw'umugore - umukoresha wanjwe mushasha.

Bambwiye ko nzohe mbwa 20.000 TZS, kandi ko nzoshika no kuri 40.000 TZS ndamutse nkoze neza.

Nasabwe gukora ibikorwa nko guteka, gusukura no kurera mwana muto w' uwo mugore.

Kuwa 25 Mukakaro wari umunsi mpuzamakungu wahariwe ukugwanya idandazwa n'isinzikazwa rya kiremwa-muntu. Mu ntumbero yo gutuza ako kabi kabishe, Ishirahamwe mpuzamakungu riraba abimukira ryari ryatunganiye ikiganiro n'abamenyeshamakuru kugirango bashikirize aho bateje igikorwa co kugwanya idandazwa n'isinzikazwa rya kiremwa-muntu mu Burundi no mu makungu. Ariko impinga iracari ndende.

Isomere namwe ayo makuba yashikiye abo bene Burundi

Akenshi sinafungura, sinemererwa gukina n'abandi bana, kuruhuka canke kuja gutembera.

Umunsi umwe, nari nte tse ibiharage umukoresha wanjwe atashye abona ko nashize amazi menshi mu nkono.

Yarashavuye arankankamira cane. Nagerageje gusaba imbabazi ariko ambwira ko ampaye igihano co kunywa ayo mazi ariko arabira.

Ndamubwiye ko ivyo ntos hobora kubikora, yacye akuramwo ibiharage ansesako amazi ashushye. Nakoze amezi 4 ntahe-

mbwa, hanyuma nimurirwa ku wundi mukoresha aho naho ndahakorera amezi umunani nkora nka bimwe nakora kuwa mbere.

Ndashaka gutaha iwacu, hoho nararonka imfungurwa n'amazi, narajya kw'ishule kandi narakina n'abagenzi banje.

Umugenzi umwe yabwiye ivyanje ishirahamwe risanzwe rifasha abantu nkanje, none bazomfasha gutaha.

Intahe igira icenda:

Nitwa **BELLA** mfise imyaka 11

Data ni imborerwa. Yari afise akamenyero ko kuzana muhira abagore n'abigeme bagakorera ho imibonano mpuzabitsina imbere yanje, barumunanje na Mawe.

Munyuma yarirukanye Mawe uno nawe aca aja mu gihugu ca Tanzaniya. Nagumanye mu Burundi na sogokuru kugeza umunsi mawe yagarukiye kuntora akanjana mu gihugu ca Tanzaniya.

Umugabo umwe yegereye mawe amusaba ko yondungika ku kazi ko mu nzu mu kindi gisagara. Nawe aravyemera.

Nakoze amezi 3 ntahembwa, umukoresha wanjwe

akanyizeza ko ayo nako-reye yose yayarungikiye mawe. Nibaza ko atari vyo. Sinemerewe kuva mu rugo canke gukina n'abandi bana.

Ishirahamwe ry'abagira-

neza muri ako gace ryari ryateguye ibikorwa vyo guhimiriza abantu kuvuga ibijanye n'igurishwa ry'abantu. Ndashaserutse, bansobanuriye ko nako-reshejwe kandi ko ata mafaranga yarungitswe kwa mawe. Barashoboye kwumvisha umukoresha wanjwe ko abwirizwa kundiha ayo nakoreye.

Mfashijwe n'iryo shirahamwe, barandonkeye uburaro bw'agateganyo. Ndashaka kuja kubana na nyogokuru kuko mfise ubwoba ko mawe yosubira kundungika ku kazi.

Biracaza

Patiri Noeli Ntirandekura

Duhaguruke tugwanye akarenganyo, duharanire amahoro arama

Ku wa 21 Nyakanga uko umwaka utashe, Uburundi burifadikanya n'isi yose mu guhimbaza umusi mpuzamakungu wahariwe amahoro. Uno mwaka w'2021, uwo musu mukuru wahimbajwe ku murwa mukuru w'intara ya Muramvya, utewe iteka na Prosper Bazombanza, icegera c'umukuru w'igihugu c'Uburundi.

Amahoro ni karahara mu ruganda ntibacura

Mw'ijambo ryo kwakira abashitsi, Diomède Nzambimana, Buramatari w'intara ya Muramvya, yibukije abari ngaho bose ko «Amahoro ari karahara mu ruganda ntibacure». Ati: «Amahoro ni yo soko n'intango y'iterambere. Ahatari amahoro, imirimo irahagarara, inzara igakurikira.»

Buramatari w'iyi ntara yabandanije avuga ko i Muramvya abenegihugu babanye mu mahoro ntangere, umwumvikano ni wose hagati y'abadasangiye imigambwe, abadasangiye amadini, kandi ikibano ni ciza kuri bese.

Diomède Nzambimana, Buramatari w'intara ya Muramvya

Prosper Bazombanza, icegera c'umukuru w'igihugu, ariko ahereza igikombe umurwi warushije uwundi mu rukino rw'umupira w'amaguru

Nk'ikimenyetso c'amahoro n'umutekano, uwo musu harakinywe urukino rw'umupira w'amaguru rwahuje urwaruka ruri mu migambwe itandukanye yemewe n'amategeko iri mu ntara ya Muramvya.

Buramatari wa Muramvya ati: «Urukino rw'umupira w'amaguru co kimwe n'izindi nkino zose, rwamye ari ikimenyetso c'amahoro. Nico gituma natwe twategekanije uru rukino, rukaza guhuza abanyamigambwe batandukanye, ikimenyetso c'uko basanzwe banyanye kandi babanye mu mahoro.»

Ikiza Colona Virus kirahanze isi

Pacome Kossy aserukira amashirahamwe ahurikiye mu nama nk'uru y'ibihugu vyunze ubumwe (Nations Unies) yamenyesheje ko ihimbazwa ry'umusi mpuzamakungu wahariwe amahoro uno mwaka ribaye isi yose yugarijwe n'ikiza ruhonyanganda Colona Virus.

Kossy yamenyesheje ko ico kiza kiriko kirabiso-nga, mu gihe hari hasanzwe hibonekeza ubusu-

mbarumbane bw'abantu muv'ubutunzi n'ibindi.

Pacome Kossy aremeza ko naho ibigoye bitabuze, «amahoro atari indoto. Ni umuco w'amakungu». Ivyo ngo abivuga yishimikije intahe z'ibihugu vyinshi aho amahoro asasagaye inyuma y'imishamirano n'intambara z'ubwoko bw'inshi. Ati: «Uko biri kwose, amahoro arakenewe vyanka vyakunda.»

Aho amahoro ari, iterambere rirashoboka

Kuri uwo musu udasanzwe wahariwe amahoro kw'isi, abanyacubahiro bose bafawe amajambo bagumye bagaruka ku kamaro k'amahoro, ingene twoyaharanira n'ingene twoyatsimbataza.

Imelde Sabushimike, Umushikiranganji wo Gushigikirana, Imibano, Agateka ka Zina muntu n'Iterambere ridakumira yamenyesheje ko icivugo c'uwo musu ku rwego rw'igihugu mu 2021 ari: «Duhaguruke turwanye akarenganyo duharanire amahoro arama.»

Nk'uko uwo mushikiranganji abandanya abi-

sigira, ngo ico civugo gihamagarari umurundi wese guharanira amahoro n'umutekano yo soko ry'iterambere. Ati: «Aho amahoro ari iterambere rirashoboka.»

Ugushigikira no gutsimbataza amahoro, ni naco cashikirijwe n'icegera c'umukuru w'igihugu c'Uburundi. Mw'ijambo ryiwe, Prosper Bazombanza yasavye ko inzego zose z'igihugu zokora ibishoboka vyose ngo barwanye akarenganyo.

Yerekeje ku rwego rujewe ubutungane, Prosper Bazombanza yabasavye abacamanza kwisunga uburenganzira bahabwa n'amategeko, bace imanza ata nkunzi, birinde igiturire uko coba kije kwose.

Mu gihe uwo musu mpuzamakungu wahariwe amahoro washitse haraye hatewe amagrenades mu gisagara ca Bujumbura, abafashe a-majambo bose barateye ivyatsi iyo nyifato igayitse, aho hakiri abarundi bakirangwa n'agatima ko gusoosa amaraso y'inzirakarengane.

Uburenganzira bw'abageze mu zabukuru

(Bitangurira ku rup.10)

Bisigura ko iyi ngingo ya 19 igira ayo masezerano mpuzamakungu amategako y'igihugu.

Ingingo ya 22 ivuga ko abenegihugu bose bangana imbere y'amategako kandi akabakingira kumwe.

Nta muntu n'umwe ashobora gukumirwa:

- * kubera amamuko yiwe,
- * ibara ry'urukoba rwiwe,
- * ubwoko bwiwe,
- * igitsina ciwe,
- * ururimi avuga,
- * uko abayeho mu gihugu,
- * idini ryiwe,
- * ivyiyumviro nyamukuru vyawe ku vyerekeye ubuzima canke intwari y'igihugu
- * canke kubera ubumuga canke kuberako afise umugera w'indwara ya SIDA canke iyindi ndwara iyo ariyo yose idakira.

Nta gukumirwa kurekuwe ngo n'uko umuntu ageze mu zabukuru.

Ingingo ya 5 yo mwitegeko n° 1/12 ryo ku wa 12 rusama 2020 ryerekeye gutegekaniriza kazoza n'ugukingira abenegihugu ivuga ko umuntu wese ategerezwa kuroka ibikwiye bimufasha kubungabunga amagara yiwe n'ay'umuryango wiwe, mu ngaburo, mu vyambarwa no mu buraro bubereye.

Iyi ngingo ibandanya ivuga ko umuntu wese

afise uburenganzira bwo kuvuzwa igihe agwaye, igihe yahuye n'impanuka ikamuviramwo ubumuga, igihe ari umupfakazi, ageze mu zabukuru canke igihe cose atagifise ubushobozi bwo kwibeshaho kandi vyatewe n'impamvu itamuvuyeko.

Ingingo ya 44 yo mwitegeko n°1/06 ryo ku wa 22 nyakanga 2003 rigenga itunganywa ry'amabohero mu Burundi ivuga ko hariho imirwi y'abantu iyo bapfunzwe bategerezwa gukingirwa gusumvya abandi kubera ari imfatwahato.

Abo nabo n'abakenyezi, imiyabaga, abana bakiri bato bonka bapfunganywe na ba nyina wabo, abageze mu zabukuru n'abafise ubumuga bwo mu mutwe.

Ingingo ya 50 ivuga ko abapfunzwe bageze mu zabukuru bafise imyaka 70 bakwiye ibisabwa nk'uko ingingo y'129 yigitabu mpanavyaha ibitegekanya, barekurwa ivy'agateganyo naho uwahanywe aba atararangiza igihano.

Umuntu naho aba apfunzwe agumana uburenganzira bwo kugira amagara meza.

Umupfungwa ageze mu zabukuru iyo bigaragaye ko amagara yiwe atifashe neza umuganga ategerezwa kumukirikirana kugira amagara yiwe ntasinzikare.

Ingingo ya 51 nayo ivuga

ko abageze mu zabukuru bapfunzwe bategerezwa gukurikiranwa n'umuganga babinonosoye.

Mu ntumbero yo kwitaho abenegihugu bose muri rusangi n'abageze mu zabukuru badasigaye inyuma, Reta y'Uburundi yarashize mu migambi yayo uwo gukingira abenegihugu guhera mu mwaka w'2011 ari nayo mpamvu hashinzwe umurwi w'igihugu ujejwe gutegekaniriza kazoza abenegihugu.

Tubamenyeshe ko uwo murwi urongowe na Nyen'icubahiro Umukuru w'Igihugu ukaba washizweho n'Itegeko n°100/237 ryo ku wa 22 myandagaro 2012 rishiraho, rikanategekanya ibikorwa vyawo.

Naho abageze mu zabukuru bari mu mirwi y'imfatwahato ikenewe gukingirwa gusumvya abandi, iyo bakoze ivyaha ntibisigurako badahanywe ariko bahanwa hisunzwe imyaka yabo.

Ingingo y'129 yo mu gitabu c'amategako mpanavyaha ivuga ko abahanywe bakaba bategerezwa gukurikiza igihano canke ibihano harimwo ugupfungwa barashobora gufungurwa ivy'agateganyo batararangiza ivy'ibihano mu gihe bamaze mu munyororo ikiringo kirenza amezi atatu.

Abaciriwe umunyororo wo gupfungwa ubuzima bwabo bwose barashobora kurekurwa ivy'agate-

ganyo mu gihe bamaze gupfungwa ikiringo kirenza imyaka icumi.

Ikiringo co gupfungwa gitegekanijwe n'utwo turongoro tubiri twanyuma tw'iyi ngingo kirashobora kugabanywa mu gihe uwahanywe afise imyaka mirongo irindwi y'amavuka canke mu gihe vye-mejwe n'abaganga batatu babahinga ko igumizwa mu mu nyororo ryiwe rishobora gushira ubuzima bwiwe mu kaga.

Iyi ngingo irerekana neza ko naho umuntu abayakoze icaha aguma yubahirizwa mu gateka kiwe.

Mu gusozerwa, twagira twibukanye ko abageze mu zabukuru bari mu mirwi y'imfatwahato ikenewe kwitabwaho n'ugukingirwa gusumvya iyindi kandi n'Igihugu cacu naco kitasigaye inyuma mu kwubahiriza abageze mu zabukuru.

Ariko naho bimeze guty, abageze mu zabukuru ntiboca bijajara ngo bakore ibinyuranye n'amategako kuko uwagiriwe n'icaha arahanwa hisunzwe igitabu c'amategako mpanavyaha y'Uburundi.

Ikigo ca leta kijejwe guteza imbere agateka ka zina muntu no gukinga ihonyabwoko

«CPDHPG»

Twemere akabi twakoze, turekuriranire kandi dusabane ikigongwe

(Bitangurira ku rup.5)

kahindaniye imitima y'abantu, yongere adufashe gusabana ikigongwe n'ukurekuriranira. Uwo musalaba ni wo wacye urongora urugendo rw'amahoro rwagenda rugana kw'isengero ya Paruwase Rusengo aho bawushinze nk'icibutso c'iyoy sabukuru.

Imbere y'uko Inkuka y'Imisa itangura, habanje guhezagirwa imva igizwe n'ikinogo catawemwo abantu barenga 300 biciwe mw'isengero mu rwimo rwo mu 1993.

Inkuka y'Imisa imaze gutangura, Patiri mukuru yarafashe ijambo arakira abashitsi anabipfuriza kuroranirwa no gusubira inyuma bahakuye icirwaco kurekuriranira no gusubiza hamwe. Iryo jambo ryakurikiwe n'umugirwa wo gushinga intahe zo kurekuriranira n'ugusubiza hamwe.

Intahe ya mbere yashikiriye n'umushingantahe NTABAGANYIRWA François wo muri Pa-

Muri make, yaravuze ko bamaze kwica umukuru w'igihugu, haciye hatangura kuba utudumbidumbi tw'abantu dufatiye ku moko mu gihe imisozi yose yariko irasha.

Abahutu n'abatutsi baracanyemwo : yaravuze ko abatutsi bapfuye ku mutumba wa Bunogera, abahutu bahoneye ku mutumba wa Nyanji-Gitwa no mu ngori y'Imana ya Paruwase Rusengo, yiciwemwo abantu barenga amaja atatu b'abahutu.

Muri abo bahapfiriye, yaravuzeko harimwo umugore wiwe n'abana biwe batanu. Yaravuze ndetse ko na Patiri mukuru w'ico gihe batamugeze umutwe, akaba ari mu gitigiri c'abapfiriye mu Rusengo kandi imva yive itaramenyekana.

Uyo François yarongeye aramenyesha ko we n'abo baburiye hamwe bamaze kugira intambwe yo kurekurira ababagiriye nabi, ariko ko bakirindiriye akajambo bobashikiriza ko gusaba

bagendera, bobegera bakayaga bagasubiza hamwe bakarekuriranira.

Intahe ya kabiri, yari iy'abashingantahe babiri bavukana, umwe yitwa RUMBETE Gaspard, uwundi yitwa RUMBETE Augustin, basavye ikigongwe abasigwa b'umuhisi MUSEGA Yohani biciye ababo.

Ruyigi yasavye ikigongwe umuryango w'umuhisi NTAHONSIGAYE Gabriel yishe mu magume yo 1993.

Yarongeye arasaba ikigongwe umushingantahe Emmanuel SENZOYA ku ruhara yagize mw'iyicwa ry'umwana wiwe, yongera arasaba Imana imbabazi kandi ku mu-

Uwo ni RUMBETE Augustin ariko arasaba ikigongwe umupfasoni wa MUSEGA Yozefu

RUMBETE Gaspard ati : « Ndagusavye ikigongwe wewe Suzanne MUSEGA kubera ko nakwiciye mama wawe Elisabeth NDENZAKO (Umupfasoni wa MUSEGA Yohani). Kubera ko nzi ingene twari tubanye neza, kandi akaba yari nk'umuvyeyi wanjye, nahisemwo gusaba ikigongwe kuko ndaboshwe ku mutima kandi ndarushe cane».

RUMBETE Augustin nawe yasavye ikigongwe umupfasoni wa MUSEGA Yozefu, agira ati: «Naragupfakaje ntavyipfuzako kubera shetani yari yateye mu bantu, ngirira ikigongwe dusubire tubanye neza nka mbere ».

Intahe ya gatatu yari iya Nestor NAHINDAVYI wo muri Paruwase

ntu atashoboye kumenya yahohosheje asanze aho yicaye ari ikiruruma.

Ariko n'aho bimeze uko, arafise abo yakijije bamushingiye intahe kandi bamukengurukiye.

Icashimishije abari ngahobose, ni uko abasabwewe ikigongwe bese bagitanze ku mugarararo bongera basaba abagihawe kubera akarorero abandi mu kwigisha gusaba ikigongwe.

Abasavye n'abatanze ikigongwe, Umwungere yarabahezagiye hanyuma indirimbo zo gukengurukira Imana zirasirana.

Uwo ni RUMBETE Gaspard ariko arasaba ikigongwe Suzanne MUSEGA kubera ko yakwiciye mama wawe Elisabeth NDENZAKO

ruwase Rusengo nyene aho yiganye ivyoyabo nyene mu mwaka w'1993.

ikigongwe.

Ariko aripfuzako umusi Mutima Mweranda yo-